

Ketomaruna voi venyttää pujoallergisen oirekautta

Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutin vastavalmistuneen tutkimuksen mukaan ketomaruna voi pidentää pujoallergisten oireilukautta. Se kukkii kaksi viikkoa pujon jälkeen ja sen kukinta voi aiheuttaa toisen siitepölyhuipun elokuun puolivälissä. Ketomaruna on pujon jälkeen Suomen toiseksi runsain marunalaji ja sitä löytyy eniten Kaakkois- ja Lounais-Suomesta sekä Perämeren rannikolta.

- Etelä-Karjalassa ketomarunan voimakkaimman kukinnan aikana siitepölyjä oli ilmassa jopa enemmän kuin pujon kukkiessa, toteaa tutkija Juha Jantunen.

Pujoallergiset oireilevat tavallisesti noin kuukauden ajan heinäkuun puolivälistä elokuun loppupuolelle. Pujo on lepän, koivun ja heinien kanssa yksi Suomen yleisimmistä allergian aiheuttajakasvista. Siitepölyallergikoista 3-14 % on herkistynyt pujon tai muiden marunoiden siitepölylle. Monet allergikot saavat oireita useammasta kasvista.

Ketomarunan kukinta ajoitettiin tutkimalla kasveja viikoittain, koska pujon ja ketomarunan samannäköisiä siitepölyhiukkasia ei voi erottaa ilmanäytteistä. Kaksihuippuisia siitepölykausia on joinakin vuosina havaittu myös muilla siitepölyjen seurantapaikoilla. Jälkimmäistä huippua on aiemmin pidetty pujon viivästyneenä kukintana.

Ketomaruna muistuttaa pujoa, mutta on pienempi ja hentolehtisempi. Molemmat lajit tuottavat runsaasti siitepölyä. Niiden vaatimattoman näköiset kukat sijaitsevat puolen sentin mittaisissa mykeröissä, joita ketomarunoissa on pari tuhatta ja suurimmissa pujoissa jopa yli kymmenen tuhatta.

Siitepöly ei leviä laajalle

Allergisten onneksi pujon ja ketomarunan siitepöly leviää heikosti. Kummankin lajin kasvupaikalla mitattiin pahimmillaan 6 000 hiukkasta ilmakeitiossa, mutta jo-kymmenien metrien päässä pitoisuudet jäivät tavallisesti vain joihinkin kymmeniin hiukkasiin. Myös marunoiden vuorokausirytmä on samanlainen. Siitepöly vapautuu kukista aamupäivällä, jolloin allergisten on syytä välttää marunoiden kasvupaikkoja.

Molemmat marunat menestyvät hyvin ihmisen muokkaamissa ympäristöissä. Pujo on yleinen joutomaiden ja pellonpientareiden kasvi. Imatran taajama-alueella sitä kasvoi kaikilla tutkituilla alueilla ja ketomarunaakin löytyi joka toiselta. Pujoon verrattuna ketomaruna on kuivempien paikkojen, kuten ratapenkkien ja paahteisten tienpientareiden kasvi.

Marunoiden esiintymistä voidaan rajoittaa hoitotoimin. Koska siitepöly leviää heikosti, pujojen poistaminen asuntojen läheisyydestä vähentää siitepölymääriä tehokkaasti. Juurineen repiminen on selvästi niittämistä tehokkaampi torjuntakeino. Repimällä päästään eroon jopa 70 prosentista pujoista, mutta niittämällä versomäärä ei ensimmäisenä vuotena vähentynyt. Tosin niitto ennen kukintaa vähentää siitepölymäärää, koska pujot eivät yleensä ehdi kasvattaa uusia kukkaversoja syksyn aikana.

Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutin kaksivuotisessa (2006-2007) tutkimuksessa selvitettiin, kuinka vakava allergiahaitta pujo on taajama-alueilla ja miten sitä voidaan torjua. Lue koko tutkimusraportti Allergia- ja Astmaliiton verkkosivuilta <http://www.allergia.fi/index.phtml?s=848>

Lisätietoa toimituksille:

tiedottaja Maarit Rautio, Allergia- ja Astmaliitto ry, (09) 4733 5317, 040 5491003
tutkija Juha Jantunen, Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti, p. (05) 4328 632
Instituutin johtaja Kimmo Saarinen, Etelä-Karjalan Allergia- ja Ympäristöinstituutti, p. (05) 4328 333
www.allergia.fi